

3b) Capitolele 19-21

Decăderea morală

Capitolul 19

Introducere

Așa cum am spus deja, capitolele 19-21 constituie un întreg. Ele ne relatează despre o întâmplare interdependentă și rezultatul acestui fapt este descoperirea stării morale a poporului.

Dumnezeu nu înfrumusețează niciodată starea alor Săi, nici a fiecăruia în parte și nici a poporului ca întreg. Este descrisă detaliat o întâmplare dureroasă, cum nu se cunoaște o alta asemănătoare ei în poporul lui Dumnezeu. Poate să fie șocant să citești așa ceva, dar trebuie citit. Nu degeaba a notat Dumnezeu aceasta în Cuvântul Său. Fiecare din noi trebuie să devină conștient că este o întâmplare care se poate petrece cu oricare dintre noi. Cine gândește că el nu este capabil de așa ceva, acela se cunoaște foarte rău pe sine însuși. În afară de aceasta este bine și folositor să știm că Dumnezeu cunoaște chiar și cele mai rele porniri lăuntrice din noi.

Domnul Isus a vrut să poarte și acestea pentru toți ai Săi. Ca nimeni altul El cunoaște adâncimile ascunse ale inimii omului și ceea ce poate să devină vizibil atunci când se oferă ocazia sau împrejurările devin favorabile. El a știut ce înseamnă să vii în prezența lui Dumnezeu cu acestea. De aceea în grădina Ghetsimani transpirația Lui a fost ca niște picături mari de sânge. Acolo a avut un presentiment al suferinței de care va avea parte pe cruce, când El a fost făcut păcat și din cauza păcatului L-a lovit mânia lui Dumnezeu.

Acolo unde se întrerupe legătura cu Dumnezeu (am văzut aceasta în capitolele 17 și 18) se distruge și unitatea poporului și nu mai este vorba de o înaintare în dragoste și pace. După ce prima tablă a Legii, care reglementează legătura dintre popor și Dumnezeu, a fost spartă, acum se sparge și a doua tablă a Legii, care reglementează relațiile în popor. Ruptura cu Dumnezeu dă naștere la distrugerea tuturor celorlalte relații.

Putem să facem următoarea subîmpărțire:

- a. Capitolul 19: descrierea păcatului;
- b. Capitolul 20: atitudinea poporului față de păcat;
- c. Capitolul 21: rezultatul acestei atitudini.

În Israel nu mai era nici o autoritate – versetul 1

Versetul 1 spune deja direct în ce timp are loc întâmplarea prezentată ochilor noștri. Aici este prezentat cum de a fost posibil să se ajungă la o așa faptă de groază, pe care Duhul Sfânt o descrie așa de amănunțit cu toate urmările ei nenorocite. Nu exista nici o autoritate recunoscută, căreia să i se supună. Fiecare își făcea legile lui. Aceasta a pregătit un teren roditor pentru cele mai groaznice desfrânări ale inimii rele a omului care a întors spatele lui Dumnezeu. Dacă aceasta are loc și la cineva care în exterior arată că este în legătură cu Dumnezeu, dar în viața sa ignorează autoritatea lui Dumnezeu și chiar a împins pe Dumnezeu la o parte, atunci s-a apropiat căderea cea mai adâncă.

Dacă la levitul din capitolul anterior mai era o oarecare cunoaștere a lui Dumnezeu, la levitul despre care citim aici nu se mai găsește nimic de la Dumnezeu. Dumnezeu pare să nu existe pentru el. Aici se confirmă zicala, că stricăciunea celui mai bun este cea mai rea stricăciune. Avem a face cu lucruri din poporul lui Dumnezeu despre care chiar în lume se vorbește cu rușine (compară 1 Corinteni 5,1).

Necredințioșia țiitoarei – versetul 2

Când vedem cum se comportă levitul cu țiitoarea lui, probabil că ea nu s-a simțit prea bine la el. Nu se recunoaște nici cea mai ușoară urmă de simpatie. Aceasta se arată și în faptul că abia după patru luni el se duce s-o caute. Desigur aceasta nu scuză pe femeie. Faptul că ea nu-și găsește împlinirea cu bărbatul ei nu-i acordă dreptul să meargă în pat cu un alt bărbat. Comportarea femeii arată de fapt ce era levitul însuși: necredincios în relația lui cu Dumnezeu.

Reunificarea și plecarea – versetele 3-10

Au trecut patru luni până când bărbatul s-a hotărât să plece să-și caute soția, căci el o vrea totuși înapoi. Este posibil ca el s-o vrea înapoi numai din cauza rușinii pe care o suferea când era mereu întrebat unde este soția lui. El va încerca să convingă pe soția lui să vină cu el, „apelând la sentimentele ei”. Acesta este înțelesul textual al expresiei »*ca să-i vorbească inimii*«. Nu rezultă de niciunde că el a încercat să convingă pe soția lui de necredințioșia ei și s-o facă să-și mărturisească greșeala. Din istorisire nu rezultă nici că soția lui este de acord să meargă cu el. Nu citim nici un cuvânt despre ea. Curvia ei și sfârșitul ei sumbru mărturisesc despre felul cum i-a fost viața. În discuția bărbatului cu tatăl ei, ea nu are nici un loc. Putem deduce aceasta din versetele 6 și 8, unde este vorba de »*amândoi*«, în ambele cazuri fiind vorba de bărbat și de tată.

În această discuție bărbatul se dovedește a fi unul care îi place să savureze viața, care este dornic de comoditate carnală. El este ușor de înduplecat, un bărbat fără tărie de caracter, a cărui viață este caracterizată de mâncare și băutură (versetul 4) și de veselie (versetul 6). Când a vrut să plece în dimineața zilei a patra, socrul lui știe să-l țină în hățuri, oferindu-i mâncare și băutură, așa că el rămâne toată ziua. El îl convinge chiar să rămână și peste noapte și să se veselească. Acest „a se veseli” se referă iarăși la mâncare și băutură. Viața lui de veselie continuă deci ziua și noaptea. În felul acesta viața devine o „sărbătoare” mare. Socrul reușește să-l rețină pe levit cu mâncare și băutură și a cincea zi. Abia în seara zilei a cincea pornește la drum. De data aceasta nu se mai lasă înduplecat. Dar momentul începerii călătoriei lui nu promite o călătorie cu succes. Întârzierea pe care și-a permis s-o facă îi va deveni fatală.

Ca lecție generală putem învăța din aceasta că nu este bine să știm că trebuie să mergem undeva, ci că noi trebuie să știm și când trebuie să mergem. La acest levit vedem o acțiune exclusiv legată de situația de moment și după inspirația inimii lui. Era timpul în care »*fiecare făcea ce-i plăcea*«. Acești oameni erau caracterizați prin ceea ce citim în Romani 3,18: »*Frica de Dumnezeu nu este înaintea ochilor lor.*« Levitul gândește că sosise timpul să plece, fără să se întrebe dacă momentul era bine ales.

Înnoptarea: Iebus sau Ghibea – versetele 10-14

După ce au călătorit o porțiune de drum era timpul când trebuiau să caute un loc de înnoptare (era deja seară când au pornit la drum). Iebusul le apare înainte. Robul face propunerea să meargă acolo. Dar levitul nu vrea. Care erau motivele, care vorbeau împotriva Iebusului? El îl numește »*o cetate străină, unde nu sunt copii ai lui Israel*«. Aceasta este ceea ce se numește un caz evident de fariseism. Fariseii sunt oameni, cărora Domnul Isus le spune în evanghelia după Matei 23,25: »*Vai de voi, cărturari și farisei fățarnici! Pentru că voi curățiți partea de afară a paharului și a blidului, dar în interior sunt pline de răpire și de necumpătate.*« Levitul nu vrea în exterior nici o legătură cu ceea ce este greșit, însă lăuntric el însuși este plin de necurăție.

Aceasta include atenționarea, că noi trebuie să fim foarte atenți la o relație dezechilibrată între sfințirea noastră personală și prezentarea noastră în public, sau altfel spus, între învățătură și practică. Între ele nu trebuie să fie nicio diferență. Ce oamenii văd la noi trebuie să fie consecința părtășiei noastre lăuntrice cu Dumnezeu și a ceea ce El ne-a arătat clar prin Cuvântul Său. Dacă înfățișarea noastră practică înaintea oamenilor este foarte corectă, în timp ce sfințirii noastre

lăuntrice, personale, înaintea lui Dumnezeu nu-i acordăm atenție, atunci nu vom fi conștienți ce este cu adevărat păcatul. Continuarea acestui capitol arată clar acest lucru. El nu a ținut seama de Dumnezeu, ci numai de ce ar fi putut spune oamenii. El s-a comportat așa ca și cum Israel trăia încă aproape de Dumnezeu, în același timp însă s-a depărtat foarte mult de Dumnezeu.

În lumina stării morale din Israel, ceea ce stă scris în versetul 14 (*»apunea soarele când s-au apropiat de Ghibea, care este a lui Benjamin«*) este mai mult decât o descriere a unui fenomen natural. Soarele apunea literalmente, adică, a devenit noapte. Dar este tot odată un indiciu la decăderea din Israel, și în mod deosebit aici în Ghibea. Era o localitate unde în curând se va vedea în mod îngrozitor cât de mare era întunericul spiritual în inima locuitorilor. Este clar că levitul nu-i era cunoscut în ce loc imoral a venit el. Și din aceasta devine clar că el nu avea niciun interes pentru onoarea lui Dumnezeu în mijlocul poporului Său. Nu era un levit, unul care era împuternicit de Dumnezeu să învețe pe popor Legea? Așa a spus Moise în Deuteronom 33,10 despre Levi. Evident pe levit nu-l interesa aceasta. Ce însemna pentru el starea poporului lui Dumnezeu? El se gândea numai la interesele proprii și nu la cele ale lui Dumnezeu și ale poporului Său (compară cu Filipeni 2,4).

Adăpost în Ghibea – versetele 15-21

Hotărârea a fost luată; Ghibea va fi locul unde vor înnopta. Ajunși acolo îi așteaptă o primire rece. După ospitalitatea abundentă din casa socrului său, primul contact al levitului cu acest loc trebuie să-i fi creat o impresie de distanță. Prin aceasta se arată deja nivelul moral scăzut al locuitorilor din Ghibea. Ospitalitatea obișnuită este desconsiderată. Acolo unde este orientare spre satisfacerea nevoilor personale se pierde din ochi grija pentru membrii poporului lui Dumnezeu și se sustrage de la ospitalitate. Așa a fost atunci, și tot așa este și astăzi.

Din fericire sunt văzuți de un om bătrân, care se întorcea de la lucru și era în drum spre casă. Bătrânul trăia acolo ca străin, ca și Lot odinioară în Sodoma. El pune mai întâi unele întrebări. Tot așa au făcut și daniții în capitolul 18,3. Am observat acolo, că levitului ar fi trebuit să i se deschidă ochii pentru lucrurile cu care se ocupa. Putem să aplicăm aceasta și aici. El povestește, că el venea *»din Betleemul lui Iuda și mergea până la marginea muntelui lui Efraim«*, ca să se reîntoarcă la casa lui.

Mediul în care voia să meargă era ca și acela din versetul 1, pe care el l-a părăsit. El adaugă, că el era pe drum spre Casa Domnului, care atunci era în Betel sau în Silo. Nu este clar dacă el voia să o viziteze sau să rămână acolo. În orice caz conștiința lui rămâne mută, cu toată amintirea acestor locuri. Prin aceasta el nu își aduce aminte de necredințioșia lui față de Dumnezeu și de ceea ce s-a petrecut cu soția lui. Cine s-a îndepărtat mult cu conștiința lui de Dumnezeu, în nicio împrejurare nu mai vede mâna lui Dumnezeu. Când explică, că el este pe drumul spre Casa lui Dumnezeu, aceasta poate să fie în legătură cu satisfacerea unei necesități religioase, care rezultă din sentimentul său și nu din dorința de întâlnire cu Dumnezeu.

El se plânge de lipsa de ospitalitate. El are nevoie numai de un adăpost, nimic mai mult, căci în rest are tot ce-i trebuie. Cu toate acestea nevoia lui se dovedește a fi mai mare decât el gândește. Deoarece bătrânul știe ce are loc în cetate, el nu lasă călătorii să înnopteze în piață, ci le oferă adăpost peste noapte. Se pare că levitul a găsit un loc bun de înnoptare, căci poate să mănânce și să bea cât dorește. Dar foarte curând devine clar că ospitalitatea nu oferă protecție față de imoralitatea cetățenilor cetății.

Fapta rușinoasă din Ghibea – versetele 22-25

În timp ce levitul se îmbuiba cu mâncare și băutură, ca și cum viața ar consta numai din acestea, are a face cu realitatea crudă a *»vieții destrăbălate a acestor stricați«* (2 Petru 2,7), așa cum odinioară Lot a trebuit să facă experiența sa, pe când locuia în Sodoma (vezi Geneza 19,4-5). Există însă o diferență mare: ce a avut loc atunci în Sodoma păgână are loc acum în Israel, în

poporul lui Dumnezeu, prin oameni care poartă numele lui Dumnezeu. Aici nu vin îngerii în ajutor, așa cum ei au intervenit în Geneza 19,10-11. În Ieremia 23,14 Dumnezeu spune despre poporul Său: *»toți sunt înaintea Mea ca Sodoma, și locuitorii Ierusalimului ca Gomora.«*

În Noul Testament găsim o paralelă asemănătoare, dacă comparăm textul din Romani 1,29-32 cu 2 Timotei 3,1-5. Vom descoperi că foarte multe din păcatele enumerate în Romani 1, și care se referă la păgâni, se regăsesc în 2 Timotei 3. Despre 2 Timotei 3 știm deja, că acolo este vorba despre oameni care se numesc creștini. Israel a decăzut aici la nivelul Sodomei și Gomorei. Creștinătatea a decăzut la nivelul lumii. Ce trist trebuie să fie aceasta pentru Dumnezeu!

Păcatul care a fost înfăptuit în Ghibea este homosexualitatea. Bărbații din Ghibea vor să aibă relații sexuale cu bărbatul care tocmai a venit în cetatea lor. Acești oameni practicați ceva care este interzis categoric în Scriptură (Levitic 18,22; 20,13). În epistola către Romani 1,26-27 acest păcat este prezentat ca o judecată pe care o dă Dumnezeu când omul se abate de la El și creaturii i se aduce mai multă onoare decât Creatorului și se slujește mai mult creaturii, așa cum se spune în versetul de mai înainte. Biblia condamnă practica, nu persoana. Dar dacă persoana nu vrea să asculte de ceea ce spune Biblia, persoana este identificată cu păcatul și primește pedeapsa pentru păcat. Aceasta este valabil de fapt pentru orice păcat pe care îl face omul. Dumnezeu ține totdeauna ușa larg deschisă pentru iertare. Condiția Lui însă este, să aibă loc o mărturisire sinceră a păcatului: *»Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios și drept, ca să ne ierte păcatele și să ne curățească de orice nelegiuire«* (1 Ioan 1,9).

Un scurt cuvânt despre sentimentele homosexuale este potrivit în acest loc. Se întâmplă câte o dată că cineva simte o forță de atracție mai puternică pentru oameni de același sex decât pentru oameni de sex opus. Cine este creștin și are greutate în privința aceasta și nu vrea să cedeze simțămintelor, acela are foarte mare nevoie de ajutorul creștinilor din jurul lui. Apelul adresat nouă ca frați și surori în Domnul este ca noi să fim alături din toată inima de fratele sau sora respectivă și să-l sprijinim, respectiv s-o sprijinim în luptă.

Să revenim la Ghibea. Reacția la comportarea bărbaților este tot așa de șocantă ca și ceea ce voiau bărbații. Bărbatul în vârstă face o propunere de neînțeles, să dea pe fiica lui și pe țiutoarea oaspetelui lui pentru satisfacerea plăcerilor lor perverse. S-ar putea să fie adevărat, că o gazdă, potrivit obiceiurilor din orient, vrea să garanteze siguranța deplină a oaspeților lui. Dar cu toate acestea este de neînțeles, că el face o astfel de ofertă. Prin aceasta își dă acordul la săvârșirea unui păcat „mic”, ca să evite unul mai mare. Lot a făcut odinioară același lucru; și el și-a oferit fiica (Geneza 19,8).

Așa poate acționa orice credincios care și-a pierdut legătura cu Dumnezeu, dar care are totuși un simțământ moral. Dacă se trăiește într-un mediu păcătos există pericolul atrofierii simțămintelor. Apostolul Pavel atenționează pe credincioșii din Efes în privința aceasta și în afară de ei și pe noi. Niciodată să nu gândim că noi nu am fi în stare de a face așa ceva. Dumnezeu ne cunoaște mai bine decât ne cunoaștem noi înșine. Apostolul Pavel spune foarte realist și accentuat, călăuzit de Duhul Sfânt: *»Iată dar ce vă spun și mărturisesc eu în Domnul: să nu mai trăiți cum trăiesc păgânii, în deșertăciunea gândurilor lor, având mintea întunecată, fiind străini de viața lui Dumnezeu, din pricina neștiinței în care se află în urma împietririi inimii lor. Ei și-au pierdut orice pic de simțire, s-au dedat la desfrânare și săvârșesc cu lăcomie orice fel de necurăție«* (Efeseni 4,17-19). Și cum putem noi să împiedicăm, ca să nu alergăm împreună cu ei *»la același potop de desfrâu«* (1 Petru 4,4)? Versetele următoare din epistola către Efeseni 4 dau răspunsul: să privim la Hristos și să ne amintim că am fost înnoiți în duhul minții noastre și ne-am îmbrăcat în omul cel nou, *»făcut după chipul lui Dumnezeu, de o neprihănire și o sfințire pe care o dă adevărul«* (versetele 20-24). Aceasta este siguranța minunată, care este necesară pentru a putea trăi spre onoarea lui Dumnezeu în mijlocul atâtor destrăbălări și imoralitate din jurul nostru.

La omul în vârstă și la levit nu se recunoaște niciun strigăt către Dumnezeu pentru salvare. Din jertfirea cu sânge rece a soției lui rezultă clar de ce femeia a vrut să plece de la el. El nu avea nici un fel de simpatie pentru ea. El o posedea pentru sine însuși. Acum putea s-o folosească pentru a-

și apăra pielea. În cuvinte puține, care nu trebuie să stimuleze fantezia noastră, autorul biblic descrie ce i-au făcut bărbații aceia toată noaptea. Sunt realmente lucrările întunericului. În epistola către Efeseni 5,11-12 se spune în privința aceasta: »*nu luați deloc parte la lucrările neroditoare ale întunericului, ba încă mai de grabă osândiți-le. Căci e rușine numai să spunem ce fac ei în ascuns.*« Acesta este omul care acționează după poftele inimii lui, ceea ce totdeauna este pe cheltuiala altora.

Femeia nu rezistă acestei torturi bestiale. Deoarece ea nu putea să facă altceva se duce la casa „unde era stăpânul ei”. El era stăpânul ei, aceasta caracteriza relațiile dintre ei. Evident ea sta față de el în aceeași relație pe care o are un rob față de stăpânul său (vezi versetul 11). Ea nu era mai mult decât o unealtă de lucru, de care el putea să dispună după placul lui. Ajunsă acasă, forțele ei sunt epuizate și moare.

Reacția bărbatului – versetele 27-29

Femeia a murit în păcatul în care ea a trăit odinioară și de care s-a despărțit fără să-i pară rău. Dumnezeu lasă să se umple măsura păcatului. În zorii zilei devin vizibile urmările răului, atât la femeie cât și la bărbat. Aici se arată cât de total de indiferent este bărbatul, cât de lipsit de inimă, cât de absolut de insensibil. Nu-ți poți imagina că el putea să doarmă normal. Și cu toate acestea pare că el s-a dus liniștit la culcare. Când în dimineața următoare s-a sculat și scurt timp după aceea a vrut să plece, a văzut pe femeia lui culcată la ușă. Fără nici un sentiment de compasiune, fără să se intereseze câtuși de puțin de starea ei, îi cere să se scoale.

Mâinile ei întinse pe prag vorbesc probabil de strigătul după protecție, de care avea nevoie și pe care trebuia s-o acorde orice casă din Israel. Ea trebuie să fi suferit îngrozitor din cauza brutalității oamenilor din Ghîbea, trupește și sufletește. Ea trebuie să fi suferit groaznic, mai ales sufletește, deoarece nu era nimeni care s-o protejeze. Trebuie să fi suferit groaznic, când după o astfel de tortură îngrozitoare nu a fost auzită din casa în care se afla bărbatul ei.

Cânt bărbatul vede ce s-a petrecut, pune pe soția sa pe măgarul lui și pleacă spre casă. Ajuns acasă, taie soția lui în douăsprezece bucăți și trimite fiecărei seminții a lui Israel o bucată din cadavru. Omul acționează deplin conștient că ceea ce s-a petrecut cu soția lui privește pe tot poporul. Cu toate că fapta a avut loc într-o anumită localitate, durerea acestei întâmplări se extinde asupra întregului popor. Toți trebuie să știe ce s-a petrecut în Ghîbea. Păcatul unei persoane este păcatul tuturor.

Reacția din Israel – versetul 30

Șocul este imens, indignarea este mare. Niciodată starea lui Israel nu a fost așa de dezolantă, ca să poată avea loc un păcat de felul acesta. Era un păcat cum niciunul altul nu a fost cunoscut în existența națională a Israelului. Sute de ani mai târziu prorocul Osea (vezi Osea 9,9; 10,9) va aminti această întâmplare, ca să facă clar poporului cât de adânc decăzuse. Poporul este foarte agitat. Ce trebuie făcut? Se fac invitații pentru discuții și înțelegeri. Ce vor gândi popoarele din jur când vor auzi despre aceasta?

Nu citim nimic despre ocară care s-a adus lui Dumnezeu prin această faptă, și nici despre smerirea pentru că așa ceva a avut loc în popor. Dacă i-ar fi interesat onoarea lui Dumnezeu ar fi putut să-și arate deja indignarea, în capitolul anterior. Dar slujirea la idoli a lui Mica și a seminției lui Dan i-a lăsat reci. Dezonorarea care s-a adus lui Dumnezeu prin aceasta le-a fost total indiferentă și nu le-a provocat indignare. Dar acum, când a fost pătat numele lor bun, au trebuit să acționeze energic.